

1987, p. 68; JANSSEN-SIEBEN 1989, nr. B870; LIE 2004, p. 44, 52 en 57.

Herkomst: Noord-Holland (Haarlem?).

Geschiedenis: De KB kocht het handschrift op de veiling van de bibliotheek van Guillaume van Bockel (1789-1863), burgemeester van Leuven.⁹⁹⁾

Literatuur: Cat.-G. van Bockel, Brussel, F. Heussner, 21-11-1863, p. 19, nr. 142; VAN DEN GHEYN 1901-1948, 3, p. 460, nr. 2388; TINBERGEN 1900-1907, p. 119-120; DANIELS 1937-1939, I, p. 76-79 (hs. G); GASPARD-LYNA 1945, nr. 237; RICKERT 1949, p. 80, 102-108; PANOFKY 1953, p. 396, n. 5; *Noordnederlandse miniaturen* 1971, p. 23, p. 34, nr. 19; DELAISSÉ 1972, p. 141; *CMD-B* 3, nr. 256 en A190; COCKSHAW 1987, nr. 21; *The Golden Age* 1989, p. 233.

II 56 Leven van de H. Anna; leven van de H. Ursmarus; mirakelen van de H. Ursmarus te Aalst

Papier (enkele bladen perkament); 70 bl.; 12,5x9,5 cm.; 1 kol.; drie handen (f. 1r-38r, 38v-48r, 49r-69r), littera cursiva, littera hybrida, littera hybrida; eind 15de eeuw (f. 1r-48r) en eerste helft 16de eeuw (f. 49r-69r).

Inhoud

F. 1r-38r: Leven en translatie van de H. Anna (gevolgd door mirakelen) (*Hier beghint die gheboorte ende dat leuen des helighen vaders Ioachim*). Inc. IN den beghin doe god hemel ende aerde ghernaect hadde. ende hij den meinsche ghemaect hadde tot sijnen beelde ende ghelikenis.

Lit.: DE VOOYS 1926, p. 42; AMPE 1980, p. 144; BRANDENBARG 1989, p. 237-238, n. 49; BRANDENBARG 1990, p. 304-306; SANDER OLSEN 2000, p. 138.

F. 39r-48r: Leven van de H. Ursmarus (*Hier beghint de legende van sent vrsmaer bisscop ende abt van lobis wiens dach es den xix dach van aprille*). Inc. SEnt vrsmaer was gheboren int land van luecke in een doorp ghenaept fleon. De welke was van gode vercoren eer hij was ter weerelt gheboeren.¹⁰⁰⁾

F. 49r-69r: Mirakelen van de H. Ursmarus te Aalst (over de periode 1423 tot 1436)¹⁰¹⁾ (*DIt sijn de teekene Ende mirakelen die god heeft laten geschieden Int Iaer ons heeren dusentich vierhondert Ende drie ende twintich*

⁹⁹⁾ Over hem: *BNB* 26, k. 212-214.

¹⁰⁰⁾ F. 47v-48r bevat misschien een afzonderlijke tekst. Inc. MEn leest inde cronike van oudenborch. aldus. Dat ten tijden van dagobertus coninck van vrankerijke dat sent vrsmaer doer wandelde tlant van vlaendere al preeckende. ende datti neder slouch in eene edele stat. maer doe iammerlic bedoruen die gheheeten was audenborch.

¹⁰¹⁾ De mirakelverhalen zijn verbonden met de Ursmaruskapel nabij Aalst (die eigendom was van de Wilhelmiëten aldaar, zie VAN DE WIEL 1987, p. 270, en VERSCHAEREN 1998, p. 25 en 31-32).

*ter beden van minen heere Sinte vrsmare den heileghen sant sinen wtuercornen vrient). Inc. E*Erstweruen omtrent palm sondach soe waest dat men hoerde luyden te willeminen up die heyleghe stede In sinte vrsmars cappelle dicke ende menich weruen te midder nachte.

Herkomst: Op f. 38v leest men "§Dese voerscreuene legende van sente anne screef broeder gillis snibbele religieus huut eenen boucke des cloesters van tsartreussinnen te sente anne buten brugghe" (bedoeld wordt het Kartuizerinnenklooster Sint Anna ter Woestine te Sint-Andries bij Brugge) en "Dit boukin hoert int cloestere vanden willemiten te brugghe" (beide inscripties zijn van de hand van de kopiist van het gedeelte f. 39r-48r; de tweede is met rode inkt geschreven). Het handschrift was dus eigendom van het Wilhelmietenklooster te Brugge (Sint-Antoniusdal) en is kennelijk ook — geheel of gedeeltelijk — in dat klooster geschreven. Ook de incunabel waar het handschrift mee samenbonden was (zie beneden), draagt een eigendomsmerk van de Brugse Wilhelmieten: "Ian van zinnighem gaf dit boukin van sente anne leuene den broeders vanden willeminen te brugghe Int iaer ons heeren M cccc^o xcij^o. up sacraments dach". De tekst van f. 49r-69r, verbonden met een locale cultus, verwacht men overigens eerder bij de Wilhelmieten van Aalst dan bij die van Brugge.

Geschiedenis: Achterin het handschrift (f. 70r) meldt een zeventiende-eeuwse bezitter of gebruiker het overlijden in 1631 van zijn moeder, Fakemijngen van Huffele, echtgenote van Arent Foijs, alsmede — maar die notitie is niet helemaal duidelijk — het overlijden in 1646 van Arnaut (= Arent?) Foijs(?).

Het handschrift was samengebonden met een incunabel (*Die historie, die ghe-tijden ende die exempelen vander heyliger vrouwen sint Annen*; POLAIN 1974). Het geheel is eigendom geweest van Karel van Hulthem (†1832), wiens bibliotheek in 1837 in haar geheel door de Belgische staat is aangekocht en in de KB geplaatst. Het handschrift is in 1870 losgemaakt en overgedragen aan de afd. Handschriften; de incunabel berust in de afd. Kostbare Werken.¹⁰²⁾

Literatuur: *Bibliotheca Hulthemiana* 1836-1837, 1, p. 22-23, nr. 210; STOOKER-VERBEIJ 1997, I, p. 182; II, nr. 195.

II 297 Regel van Augustinus; Hugo van Sint-Victor, *Expositio in regulam beati Augustini*; statuten (Kapittel van Windesheim); andere teksten

Papier; 174 bl.; 21,5x14,5 cm.; 2 kol.; één hand, onzuivere littera hybrida;¹⁰³⁾ laatste kwart 15de eeuw.

Inhoud

¹⁰²⁾ Signatuur: Inc. A 1451 (olim V.H. 210).

¹⁰³⁾ De lange s staat op de regel.